

T. T. G.

Nr. 9. Märts 1929.

=====

Väljaandja: Tartu Tütarlaste Gümnaasiumi Õpilaspere. Peatoimetaja: Aug. Raud.
Tegev toimetaja: J. Post. Toimetuse liikmed: V. Burdukov, A. Grünverk, T. Linde,
E. Pöderson, V. Taadler. Kaastööd võtavad vastu kõik toimetuse liikmed igal
ajal. "T.T.G." ilmub 2 korda kuus, iga kuu 1. ja 15 päeval, 12-ne lhk. suuruses.

=====

TERVITUS T.T.G. ÕPILASPERELE TA II AASTAPÄEVAKS.

TERVITAME, TEID, TEIE NOORUSKÜLLASED, SINISILMALISED, VALLATUD KEVADPÄI-
KESE ARMULAPSED! TERVITAME TEID, TEIE OTSIVAD JA TRADITSIOONE TROTSIVAD TU-
LEVIKU=MAAILMA ELULAPSED! TERVITAME TEID, TEIE RÕÖMU- JA MURELAPSED, TEIE
ILU- JA ELULAPSED, TEIE LUULE JA PROOSA KAUNITARID!

"T.T.G." LÄKITAB OMA RAADIO-TELEGRAAFI-TELEFONI SAATEJAAMAST TEILE KÕI-
GILE, KÕIGILE, KÕIGILE, - KÕIGILE IN CORPORE PALJU PÄIKEST, PALJU NOORUSLIKKU
ÄIKEST, AGA KA PALJU TÖÖINDU, LOOTUSEGA, ET KÕIK VAIMLISED VÄÄRTUSED, TEINUD
RINGKÄIGU TEIE KÄÄRIVAIS, PULBITSEVAIS JA PURSKAVAIS NOORUSHINGIS; KOONDUVAD
KORD "T.T.G." RAADIO-TELEGRAAFI-TELEFONI VASTUVÖTTEJAAMA KÜPSETE, TUUMAKATE,
KALLISKIVIDENA SÄDELEVATE KUNSTIESEMETENA.

T.T.G. ÕPILASPERELE, OMA LUGUPEETUD PATRONESSILE, TA II AASTAPÄEVA PU-
HUL PARIM TERVITUS KOLMEKUUVANUSELT AJALEHE PERSONAAŽILT.

Tartus, 10.III. 1929.

"T.T.G." toimetus.

T.T.G. ÕPILASPERE II AASTAPÄEVAKS.

(Aktuse avakõne 10 märtsil 1929.)

On elus tulipunkte, kuhu koonduvad kõik põletiskiired, kuhu siirduvad mine-
viku ja tuleviku lõngad. Need on juubelpäevad, mälestuspäevad, mil heidetakse
pilgud yle avarate jahimaade, mil tehakse kokkuvõtteid, mis on saavutat neilt
laiult väljult, ning püstitatakse tulevasiks rännakuiks ja seiklusiks uusi tä-
hiseid. On päevi, mil lastakse silme eest veereda mööda aastakymmeid ja -sadu,
triumfeeritakse, hõisatakse, juubeldetakse. On aga ka mälestuspäevi -sündmus-
test, mille minevik pole pikk, on, võibolla, isegi väga lyhike. Sellaseil päe-
kogunetakse intiimselt, ei tehta sellaseil päevil võidupidustusi, ning suured
sõnad tunduksid vast ebakohaseina. Sellane tahab olla ka tänane päev, mil meie
Õpilaspere pyhitseb oma II aastapäeva. See aeg on olnud lyhike, see mingi juu-
beliaeg, see pole aja igaveses voolus vast midagi. Aga meile, õpilastele, kes
me siin majas veedame viis aastat, vast mõnikord kyll rohkem, on see aeg kyl-
lalt tähtis. Suurte lootustega, aga ka kahtlusega organiseeriti meie Õpilaspere
kahe aasta eest ning selle ajaga oleme näidanud, et ometi võime anda vor-
mile sisu. On loodetud meilt vahest kindlasti rohkem, aga eks ole lootused ja

unistused alati suuremad kui kõik kordasaatmised. Yks võit on aga see; selle kahe aastaga on meile saand igatahes selgemaks, et meie ei pea mitte, vaid, et meie tahame. Ja yht me teame: kaugelle maha peavad jääma need ajad, mil õpilane tundis kooli ja sealset elukui raudset pressi oma õlul. Daavutades säält kyll sunnitööna saadud hulk teoreetilisi teadmisi, oli ta elluastudes ometi võõras ja tundis enese ning elu vahel paksu hiina myyri. Terve kooliaeg oli õpilane rippunud kui nõõri otsas ja kui see nyyd lõigati katki, hakkas ta van-kuma kui kiikual laeval. Kulus aega, enne kui ta leidis oma seisukoha, kind-la toetuspunkti. Kuid sageli ei leitud seda yldse.

Teiseks, meie tahame olla niivõrt modernsed, et taotleme iseseisvalt oma ideaale, ilma võõraste tugeleta; meie ei taha olla ometi passivsed tööriistad. Kuigi tuleb ebaõnnestumisi ja pettumisi, meie ei karda neid, võiksime isegi öelda, et ilma nendeta kivineks liig ruttu noorus. Ykski meist ei tohi kohku-da tagasi. Kõik peavad mängima kaasa meie yhises näidendis, vast n.n. elu pro-loogis. Kas üks kuningana või teine kerjusena, see pole tähtis. On tähtis vaid, kuidas keegi etendab oma osa. Ja julgust selleks mänguks, mis on välti-matu, peab meil olema. Nagu Odysseus oma seiklusrikkas elus jäi truuks lõppeks ometi eneselle ja pääsis oma pysivuse ja osavusega karidest mööda, nii peab ole-ma siingi. Kuigi meis pole selgunud veel nii paljudki voolud, pole kujunend vääramatuks paljudki sihid, tormijooksu rytm peab meil olema yhine, janu vaba ja avara elu järele. Keegi meist pole ometi ial mõelnud tarduda, hingitseda, ve-geteerida. Midagi pole hirksamat kui paigaldismine, yhel kohal tammine. See on kui mäda linaligu - seisva, roheline veega. Hoopis õilsamad selle vastu on vahutavad kosed hõbedase veega, mägedest läbimurdvad jõed. Meie peame olema kui Kaukasuse vyrstitütar Gruusia muinasjutes, kes lendas oma ratsuga mööda kuusiku kylgi, nii et ta kaaslased kokkusid meeletuks. Pole viga, kui ratsu kapjade all puruneb mõndagi. Meie siht on ainult edasi.

Kolmandaks, ajad on muutund ja meie peame olema muutund yhes nendega. Meie aeg on XX sajand, mis nõuab kiirust, energiat ja temperamenti rohkem kui kuna-gi enne: ta nõuab seda meestelt, kui naistelt. Ja mida taravamad on need rel-vad, seda avaram elu saab. Mööda on aeg, mil kusagil, lossiterrassil kuuvalgel unistasid siidis kahisev daam ja parukas härra. Meie aeg on annud naistele suu-remad inimõigused kui kunagi enne. Naine on meie ajal kodanik, mitte aga "Kin-der, kirche und küche" kultuuri võsu. Ja et olla täisväärtuslik kodanik, seda peab õppima juba koolis.

Samuti on mööda see aeg, mil eesti tydruk puhastas aadli prefli ballikingi. Nyyd võiksid olla osad vahetet. Iseseisvus ja vabadus on annet meile kodumaa-le, ja noored, selle põlve noored olid need, kes võivad enesele öelda uhkusega, et nemad tormasid esimesena vabadusvõitlusse, olles alles koolipingil. Häbi oleks, kui praeguse põlve noored jääksid puhkama neile kätteulatet loorberile. Meie ei torma mitte sõtta, meie peame looma uusi ja jäädavaid väärtusi. Ja koo-lis peame looma juba endale esimesed suundtähised. Pimedusöö on meil seljataga.

Olles praegu veel nii lyhikese minevikuga, usume kindlasti, et kord saa-bub 10. märts, mil Tartu tytarlaste gymnaasiumi õpilaspere pyhitseb suuremat juubel-aastapäeva. Siis võidakse vaadata tagasi uhkusega oma saavutusile. See on olnud liikumine ja mitte seisak, see on olnud elu, mitte uni. Sellasena tahame teda tervitada.

Erna Tillemann.

=====

AUGUST STRINDBERG.

=====

(Neljapäevane kõne 21.II. 29.)

On alati olnud suurvaime, kes nagu hiiglased tõusevad kõrgemale oma umbru-
sest. On alati olnud suurvaime, kes toovad endaga ühes valgust ja värskust, kes
rajavad uusi sihte, näitavad uusi teid, kes avastavad uusi väljavaateid ja val-
gustavad inimhinge pimedamaisse sopesse. Üheks sääraseks suurvainuks on suur
Rootsi kirjanik - Johann August Strindberg.

Strindbergi isa, Karl Oskar, oli ametilt rohukaupmees, hiljem laevaspedi-
töör. Aadliseisusele vaatamata abiellus ta teenijatüdrukuga, ning August
Strindberg ise on pidanud end kogu eluaja "teenijatüdruku pojaks", tahtes sel-
lega alla kriipsutada oma kuuluvust demokraatia hulka. Isa elas üle parajasti
pankroti, kui ta poeg Stokholmis 22 jaan. 1849. a. tuli ehmunult siia võitluste-
ja kannatuste-maailma.

"Arguses ja näljas" kasvab ta üles "alalises hirmus elu ja inimeste ees, kartes vendade rusikaid, plikade nõokamisi, vanaema pahandusi, ema viitsa ja isa keppe." Juba noorukesena harjus ta end vaenlasist ümbritsetuna kujutlema - see ülitundelik, ärg, kergesti haavuv enesepiinaja, kellel ülemeelikus ja melanhoolia vaheldusid hooti, kelle elu algas kohustustega, ainult kohustustega, ning kelle kasvatuseks oli tõnkamine ja karvustamine. Ta nuttis tihti, sest igä märkus tabas teda piitsalöögina, kuid uhkelt peitis ta oma haavu ja pettumusi ning tõmbus endasse, ning pärastises elus pidi ta palju kannatama oma kinnisuse tõttu. Nagu hävitav müristamine, mis tuleb välgu ja tormihillidega, nõnda paistis Strindberg noorematele generatsioonidele, kes temas nägid eesvõitlejat ja vabastajat. Strindberg on täis tormi ja tuld, alati võitlusvalmis, alati valmis tõmbama mõõka isikute ja ajavaimi vastu, mis näisid talle häbitavatena. Sarnaseks osutub Strindberg oma noorusteostes, nagu "Triton", "Hemsö inimesed", "Meister Olaf", "Rahutu," jne. Opositsioonimeelsele "Punasele toale" kirjutab ta vanaduses järjed "Gooti tuba" ja "Musta lipu".

"Minu tööd, need olen ma ise", ütleb Strindberg, ja seda täie õigusega, sest tema tööd on nagu tema "mina" maskid, nagu ta ise mitmel pool on päätegelaseks. Viies köites, alates "Teenija tüdruku pojast" kuni "Pooleks" ja "Üksinda" on ta kirjeldand oma eluloo, nähtuna oma seisukohalt. Tema elu inspireerib teda, see on allikas, kust ta ammutab ikka uut materjali, isegi nimed Axel ja Maria, mida ta annab "Ühe narri pihtimustes" endale ja oma naisele, korduvad "lahtisel merel" jällegi. Maria on õieti Strindberg'i naiskujude algkujuga, milline tüüp esineb terves tema n.n. realistlikus epochis, kaasa arvat Laura "Isas", ja Preili Julie". Strindberg oli väsimatu otsija ja uurija. Ta armastas loodust ja võttis teaduslikke küsimusi tõsiselt, ent kuigi ta näitas suurt intuitsiooni, siiski kaldus Strindberg nii elus kui ka filosoofias müstitsismile. Nii rääkis ta meeleldi Swedenborg'ist ja Jakob Böhme'st, nägi tegelikult deemonid ja unistas kulla valmistamisest, millise projekti aga kuulus keemik Landolt välja naeris.

Strindberg omas haiglase, närvilise iseloomu ja katki käristet hinge, kannatades kogu elua lapsepõlvest saadud muljete all. Tal oli iseloom, kellega oli läbisaamine äärmiselt raske. Selle aastaga, mis ta veetis Berliinis, tegi ta kõik oma sääl elavad sõbrad oma vaenlasteks. Vaenluseks andis põhjust Strindberg oma ääretu umbusaldusega, millel polnud tarvis mingisugust põhjust. Ta arvas sõprades alati nägevat pettust ja alatust ja oli ga silmapilk valmis neid süüdistustega üle külvama. Aastatega süvenes see trots ja umbusk, kandudes inimestelt üle kogu elule ja Jumalale, arenedes lõppeks välja mingisuguseks hingeliseks haiguseks, mingisuguseks vaimuhaiguseks, mis alati tundis ja nägi end tagaetatavana ja jälgitavana. See on hirmus ja pime ajajärk Strindberg'i elus. Ta on üks ja mahajäetud, oma perekonna tõukas ta endast ära, samuti kui sõbradki, sest ta ei või kedagi näha, kõik haavab teda, kõik aina süvendavad ta umbusku ja viha kogu maailma vastu, ning kogu aja seisis tal ähvardava tondina silme ees hullumaja. Sellest tema ajajärgust võrsuvad sarnased tööd, nagu "Inferno" ja "Legendid", milles täiel määral avaldub Strindbergi tõejänu, ning isegi oma hullumeelsuse pimedamaid keerdkäike, piinarikkaid hirme ja õudseid õid kirjeldab ta tõetruult. Kuigi ta pärast paranes, kuigi ta end tundis uuendatuna ja tervena, aga kunagi pole Strindberg täiesti vabanend "Inferno"ideedest. Kui Strindberg algas oma kirjanduslikku tegevust naturalistina, millisesse epochhi kuuluvad enamik tema draamasid ja romaane, nagu "Meister Olaf", "Proua Margit", "Gustaf Adolf", "Kuninganna Kristiine", "Karl XII", "Gustav III", "Väikesed ajaloolised romaanid", "Rootsi miniatüürid", "Sweitsi novellid", "Õndsate saar" j.p.t., kaldub Strindberg ikka enam ja enam müstitsismile, nagu "Damasusesse", "Unenäomäng", "Vaimudesonett". Kuid hoolimata sellest väljendub tihtigi veel tema vana võitsusehimu ja trots, nagu näiteks "Surnute tantsus" või "Lutheris", millest esimene oleks nagu tagasimine "Isa" ja "Usklikkude" ilmasuhtumisesse. Kuid siiski tähendab "Surnute tants" suurt arenemist, sest kui Strindberg nägi "Isas" ainult naises deemonit, kes viis mehe põhja, siis kujutab ta nüüd niihästi meest kui ka naist deemonina, kes vastastikku hävitavad teineteist.

Oma elu viimases ajastus taandus Strindberg ikka enam ja enam vaikusesse ja üksindusse. Ta hoidus inimestest kõrvale, isegi ~~sk~~ kartis end tänaval näidata. Ta ei igatse enam võitlust, ei ole enam tormine revolutsionäär, vaid oma viimastes töödes jõuab Strindberg hingelisele ühtlusele, ta püüab selgusele ja

harmooniale, hädusele ja armastusele. Tema Jumal pole enam karistav ega ha-
lastamata vana testamendi jumal, vaid tema jumal on nüüd armastaja ja andeks-
andja. 14. mail 1912. a. suri A. Strindberg, see suur kirjandusline Prometens,
uus testament käes. Rootsimaa asetab oma suurima poja Stokholmi kalmistule,
kus see rahutu rändaja puhkab visti all, mis kannab päälkirja

"O crux ave, spes unica!"

J.

KILDE M.J. LERMONTOV-IST.

Ma armastan sügise päikest,
kui pilvede vahelt ja läbi udu
ta heidab kahvatut, surevat helki
nii tuulest vaevatud puule,
kui märjale maale.

Ma armastan päikest:
On ja ta hiigla valgusekogus,
ta lahkuvas vaates
midagi ühtlast pettunud õnnega,
kadunud armastusega,

Ei ole ta jahedam enesest ju,
kuid loodus ja kõik, mis tunneb ja näeb,
ei või ta paistusest soojust leida.

Niisama ka süda:

tas elab veel tuli, kuid inimesed
ei suutnud tast ükskord aru saada,
ja uuesti helkida pole tal tahet:
mispärast veel teinekord anda ennast
naeru ja kahtlaste sõnade kilda?

Õnnelik lapsuke! Hällis tal ruumi on küllalt.
Las' aga vananeb - maailmgi kitsaks tal jääb.

On inimesi imelikke, kes küll sõpru
nii kohtlevad kui vanu kuubi:
kui kuub on uus, ta au sees, ent pea
ta unustad ja teenreil annetud.

SUVIPÄIKESE ARMULAPSED.

"Lu, sa oled suurim võrukael, keda ma kunagi näinud," naljatab Kunnar, as-
jata meeleheitlikke liigutusi tehes oma pää kohal hõljuva karikakraist pärja
eemaldamiseks, mida kaks neiukätt kiuslikult vibutavad siia-sinna.

Hopp! vasemale lendab pärg, ning asjata kahmab Kunnar paremalt tühja tuult.
Nüüd - noolkiirena paremale ja siis - prauh! otse võpätava Kunnari kaela.

Kallistades vajub pärg ühes õrnvalgete, läiklevate käsivartega nooremehe
helehallile, lillatriibulisele triiksägile, mille kaelust ehib hästiharmonee-
riv, sinkjas-hall, vabalt kukkuv, raskest siidist lips.

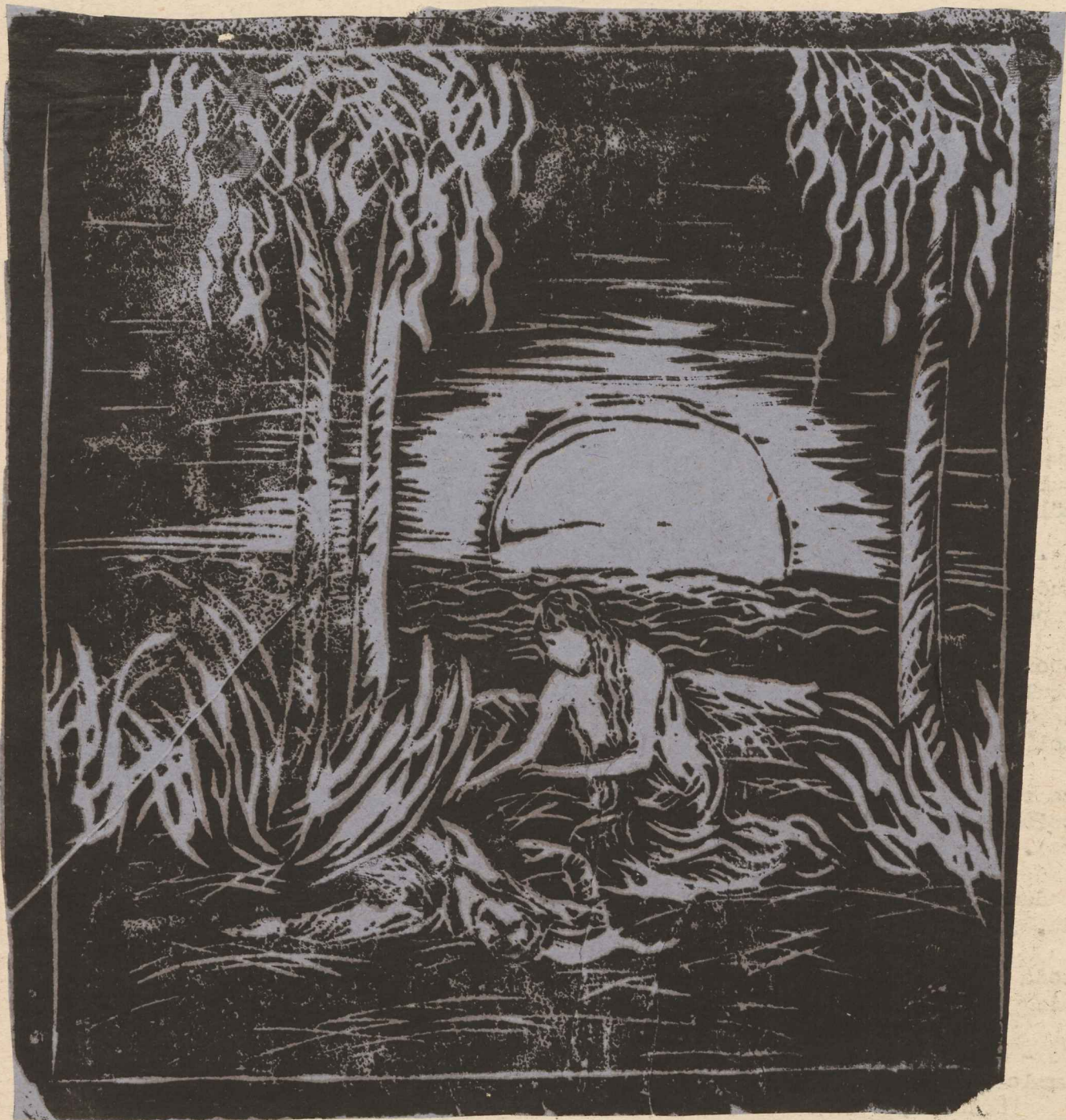
Jänunevalt haarab noormees kahte käsivart, ent samal libisevad need kala-
libedana eemale, tehes suviõhust tõrkjaid žeste.

"Ah, ah, haa - sina rumal!" helistab Luule oma maikellukese naeru, kõla-
valt, kui tipiks ta pärleid klaaskausi põhja.

Janunevamaks muutub noormehe pilk, otsustavamalt lähindab ta oma noorus-
jõulisi käsivarsi neiu paenduvale pihale, et kahmata suvihõõguvaise sülelu-
sisse see tõrkjas olend, kelle iga pilk, iga liigutus on täis kutsumisi, mee-
litusi, kuigi ta samal põgeneb kui kardaks ennast, enese äraandlikke pilke.

Nii nad nüüd vallatlevad sääl kuumusest hõõguvas, purpurpäikesest joobu-
nud suvimetsas, mille iga hõngus on täis kire sütitavat lõõma.

Loiult alistub mets saladuslikule, kallistavale palavusele, mis otsib väl-
japääsu inimhingisse. Kuis laseb mets ilma ainsagi vastupanuta suudelda lämbu-
miseni oma rohelust suvipäikesel, mille kiired on kui hullunud koerad, kes möl-
lavad tormates siia-sinna, mähkides endid ikka enam ja enam metsalillist kiren-
davasse rohelusse, junes metsa karskeilt, tusklevailt huulilt himurana selle
neitsilikust. Kargeina, alistumatuina seisavad kuused kui mornid poisid ke-
set neitsilikult värisevat lehtmetsa. Isegi päikene näikse nendest taganevat,
ei päikesele jätkub õrnust ümarlehelisist kaskedest, mis nii häbelikult seisa-
vad kiirtesülelulis kui suudluselt tabatud kooliplikad. Ning ega haabki pole

Faint, illegible text or bleed-through from the reverse side of the page, appearing as light gray markings at the bottom of the page.

nii tundu, kui seda on need rohekalt mustendavad, vooruslikud kuused; oh ei, haab on vaid vähe kartlik, väriseb kui palavikus iga ainsagi süleluse järele ning puistab päikese poole mõrsja-häbelikke ohkeid.

Kõik need kükivad, kümnevärvilised pöösad, tuulehõljuvad, sajavärvilised lilled on päikesekiirte häbelikud mõrsjad; vaevalt maldavad nad oodata hommiku saabumist, mil peig härdumuses suudleks mõrsja palgeilt virveleva, kristallise pisara.

Oo loodus, sa päikese armuke! -

Kui palju hellust ja lõõmavat armastust selles tasakohisevas, ümises metsas, mille hingusest joobunult vallatavad kaks inimest, südameis imelik, kipitav, väljapääsu otsiv pakitsus.

"Taban su, sa väike, kassisilmne metsanäkk!" hõiskab Kunnar oma kõlarikka tenoriga suvituulde. Ta tõuseb saladana, kergena nõlvakult, millel lamab laisalt, imetledes toda väsimatult vallatlevat last, kelle silmis peitub kui saladus, imeline võlu. Kord läigivad Luule silmad mustina kui sügisöö, peaaegu sama süngel on nende vaadegi, mis väljub kahest kiirgavast, poleeritud eebenipuu nõõbist. Ent samas, väike pääpööre, laugude pisike pilgutus - ja juba piiluvad ilma kaks süütult vallatud, rohekaspruuni kassisilma. Ja kuis muutub Luule silmi ilme! Kuid valdav sääl on lapselik vallatus, mis tuiskab maailma kui tantsisklev tuulepööris, pannes vallatult läiklema kõikide silmi, keda ta vintsutab oma metsikus helluste pöörises. Vaid see, kes oskab vaadata sügavalt neisse kahte, ilmetmuutvasse kassisilma, märkab sääl, peidetuna lapsevalatuse taha, palju, palju neiulikku igatsust, palavikulist hellust ning okasroosikeselikku, romantilist, pühendatud lõket.

Ent praegu on Luule silmiilme otse narrivalt kutsuv, täis päikese purpurverevat iharat hõngu.

Ah, pean ta embama oma kaisutasisse, pean, pean! Kui kutsuv on ta mossikistud, ümarhuuleline suu, see akvarell-punane herneõis, mida voolinud osavaima kunstniku käsi õrnale, alabasterlõuendile, mida päikene hardumuses jootnud oma tuldõhkuvate kiirtega. - Oo - imeda neilt huulilt päikese purpurverd... nii mõllavad Kunnari ohjedamatud mõtted.

Tiine suvituule puhudes ta mustis käharais tormab Kunnar järele põgenevale, nõtkole, väikesekasvulisele, sihvakale neiu, kelle kaks pisikest jalga, toetudes meisterlikult voolitud säärtel, kihutavad üle metsamuru nagu vanade varade kuulsad, hästiravitud, raidkujulised sõjahobused.

Ent Kunnari treeneritud sportlasjalad vähendavad tunduvalt vahemaad. Ta arenenud, sihvakas, pikk keha väriseb, väriseb koset suvist lõõma, kus isegi tuul kui lämmatav leitsak, peksab näkku, mattes hingamist; ta on ärevil, väriseb kannatamatusest haarata käsivartele see pisike, metsateil lennutlev aare, kelle juuksed kuldebomeina tantsisklevad kuumis hiilingutes.

Silmade välkudes põgeneb see kütkestav fantoom, kui tormaks ta oma pisikesel elu pärast. Ent siiski, kas pole tema keha kumerusis, ta pää tahapaisatud seisundis, ta silmi palavikkiirgavais vilgatusis nii palju kutsuvat, meelivat...

Janu kiirgades ookersiniseist silmist tuiskab Kunnar Luule kannul, läbis-tades päikesesse uppunud metsa, õgides aplalt silmadega juba lõõtsutavat neidu, juues avasual metsahõngu, kui nünfi tagajav Oberon.

Juba väsis Luule. Heitnud veelkord paluv-õrna pilgu Kunnarile, viskab ta teda juba haaravasse käsivarsisse, sulleb värisedes oma pikaripsmelised laud ning lõõtsutades jooksuväsimusest naerab katkendiliselt:

"Sa ei õgi mind ometi, sa hullunud metsahunt! Lase mind - mul on kuum! - Oo - lämbun ses soojuses." Ja vallatult avades tuldkiirgavad silmad, koostab Luule paludes pisikesed lapsekäed:

"Halasta; - lase mind - !"

Ent juba lähistab Kunnar oma hinnalise kondami rinnale, pigistab väikese, liiliaõrna neiu oma tormitseva südame vastu sosistades:

"Sina, kas sina halastad, sa südamega metsanäkk?! Janunen, janunen su läheduse, su siidihust kiirgava päikese lõõma, su näkikäte hapra silituse järele! Miks keelad mulle vähematki hellust, miks oled vaid vallatlev, tõrkuv?! Luule, mu väike Lu, kas puudub sus hing?"

Loitvail silmil püüab Kunnar lugeda vastuse neiu silmist, ent kiirelt libistavad silmle kaks värisevat laugu, tõrkjalt tõukavad pisikesed käed eemale

noormehe ärevusest õhetava näo.

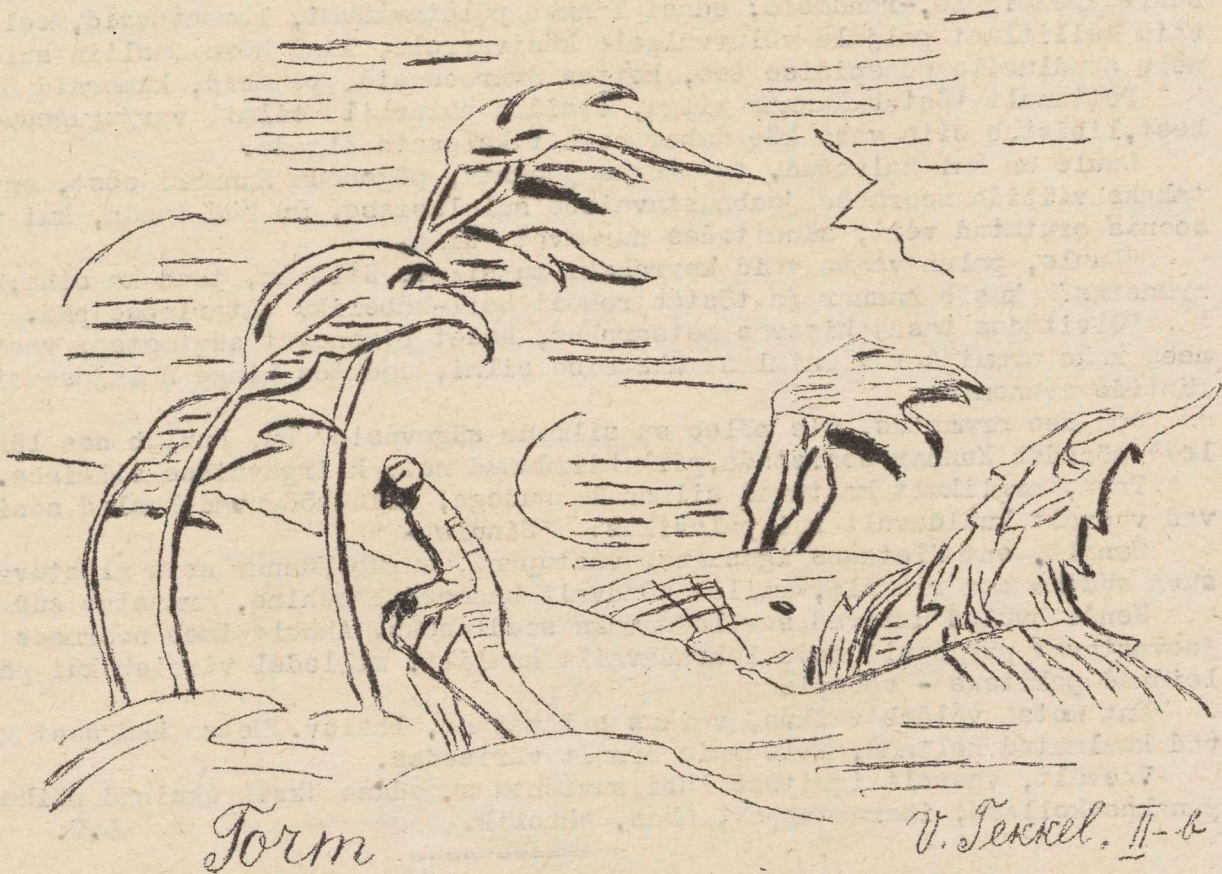
Joo, joo, põhjani tühjenda kirekarik mu tukslevailt huulilt! Las murduda kaisutasis mu haprad liikmed, las lämbun su hinge tulileeges! Kas sa ei kuule, kuid haamordab mu tilluke süda, kas sa ei taju, kuid voolab mus veri, karjuv, mässav, punane? - Mäss, mäss on mu hinges - iga mu pilk, iga liigatus kuulub vaid sulle, sa mu unelmitel kangelane, mu südame halastamatu paelustaja. -

Ei, mu häbenematud mõtted, vaikige - minge - taga - ne - ge! Asjata püüab Luule sõidelda oma tormitsevaid mõtteid.

Ja varjates oma mässavat hinge, manades esile lapselik-vallatu naeratuse, mossitades hõõguv-punast suukest, sipleb Luule Kunnari kätte vahel, püüdes vabaneda neist kahest vangistavast pihist, mis ikka tugevamini suruvad ta voo-gavat rinda vastu Kunnari pakitsusist värisevat südant.

"Sa lubad ju, mu väike tuulehelb, mu tantsisklev, tõrkuv päikesekiir, et suudlen vaid korrakski su veretavat, hõõguvat suukest? Ära ole halastamatu, ma palun sind, palun sind!" mangub Kunnar, oodates vaid ainustki tõotavat liigatust või sõna.

Ent Luule võitleb oma tormitseva hingega, ta ei taha alistuda pakitsevale südamele, püüab hirvena põgeneda sellest päikesesuudlusist joobunud miljööst.

Võttes kokku viimase jõu, pingutades kramplikult loide lihaseid, paiskab ta Kunnari enesest eemale. Heites pää selga, imeb ta kui uppuja leiget metsahõngu, tundes, kuid karjub iga vähemgi veretukse ta kehas Kunnari läheduse järelle. Ent tema, Luule, põgeneb, hirmununa tormab selle apolloolik-ilusa noormehe eest, kes ihkab vaid hetkelgi juua maapäälse põrgu põletavat leeki neiu purpursädelevast patukarikast.

Kui ehmunud antiloop vilksatab Luule kiirel jooksul üle kirestõhkuva, suviõhtuse, niiske maa, tundes, kuid püüavad metsaheinad põimuda ümber ta lennutlevate jalgade. Ta põgeneb Kunnari leegitsevate demonipilkude eest, ent temaga kaasas kihutab ta enese haamordav süda, ta väljapääsu otsiv, põrgutulena põletav hingepakitsus. Oo - matakas ometi talikülmuse jääne kaas selle suvilõõmava pakitsuse!

Järsku vääratub Luule jalg, ta komistab, kukub. Tunneb kuid paitab ta lapselikõrna palet kastest niiske metsamaa, tunneb, kui vaibuks ta unne, silitlevasse, hellitlevasse suviunne. Ah, nii hää on lamada emalik-hella, kaisutava

ma süles, keset lõhnavaid suvililli ning -heina.

Kui saaki tagaajav panter lähineb Kunnar mõne nõtkke hüppega rohuslamavale neiule, kelle sasipääkene, peidetuna lillikobarasse puhkab kahel, vähe väriseval, käel.

Metsikult tahaks Kunnar haarata maasülest selle metslapse, muljuda ta rohutupeidetud pale vastu oma kuumavat palet. Ent imelik härdus valdab teda, kui näeks enese ees suurimat pühadust; ta langetab oma ronkmusta, särasilmse, õhkuvhuulse pää, põlvitab lamava neiu ette kui usklik, kes ootab andeksandu pühaima altari astmeil.

Tasa libistab Kunnar oma pruuni käe üle neiu sasijuuste, siidsileda luigekaela ning kobab siis otsides neiu väikest kätt. Vähe puigeldes poetub pisike, palavikuliselt kuumav käekene Kunnari pihku. Tasa, häbelik-vallatult ilmub ärev näokene lillipuhmast, pöördub siis välkkiirena tagasi lilli kaisutavasse varju.

Ettevaatlikult, kui kartes, et jälle võiks põgeneda see nõiduv viirastus lähindab Kunnar neiu tõrkuva käe huulte, vajutades alul vaid hellalt huuled neiu õrnale käeseljale, surudes siis ikka tugevamini neiu kätt huulile, juues avasõõrmil neiu ihu joovastavat hõngu. Joobununa puistab noormees suudlusi Luule käeseljale, -randmele; edasi langeb põletavkuumi, lämmatavaid, meeliterutavaid hellitlusi paljale võluvvalgele käsivarrele, kuni hõre musliin suleb noormehe suudlusile edaspidise tee, kettes õrnroosaid, pehmeid, kumoraaid õlgu.

Pettunult tõstab Kunnar pilgu, otsides paluvail silmil varjupugenud pääkest, libistab siis vaba käe ümber neiu tukslevate õlgade.

Luule on kui halvatud, ta tahaks jooksta, põgeneda Kunnari eest, ent samas tahaks viibida noormehe joobustavasse sülelusisse. On hää tunda, kui voolab soonis erutatud veri, sünnitades hurmavat uima.

"Luule, palun vaata vaid korrakski mu silmi, ütle Lu, tead ka sina, mis on armastus?" küsib Kunnar ja tõstab rohust hell-häbeliku tütarlapse pää.

Põlvitades tasaschisevas metsarohus, keset pimenevat suvimetsa, vaatavad need kaks armuikavat inimlast üksteise silmi, oodates hinge salajasemate labürintide avanemist.

"On see armastus, mis põleb su silmade sügavusis? Lu, kuulub see lõke minule?" sõandab Kunnar sosistada, pilk kiindunud neiu kiirgavasse silmisse.

Tasa, arglikult kattuvad silmad laugudega, neiu hõõguvad huuled sosistavad vaevalt kuuldavalt kui palavikus: "Sinule - "

Õrnalt, ent ületades igasuguse vastupanu, surub Kunnar neiu alistuvalt põksuva südame oma rinnale, milles nõudvalt haamerdab mehine, armastav süda.

Nende huuled ühtivad suvilõõnavaks suudluseks. Ahnelt imeb noormees purpurjoovastavat põrgutuld neiu lõkendavalt huulilt, milledel viireleb kui pääseteed leidnud pakitsus - verepisar.

Ent metsa valdab vaikus, vaikus salapärane, laulev. Metsa ähmasust kaisutavad kuulmatud helinad, metsapuie õrnalt värisedes.

Vaevalt, vaevalt igritseb läbi suviõhtu sumeduse üksik eksinud päikesekiir, punakas-kollane, iharustvajav, ahas, häbelik. L.T.

=====

T.T.G. Õpilaspere

II aastapäeva aktus 10. III. 1929.

Ilusamaid aktusi, mis meie koolis peetud, oli T.T.G. Õpilaspere II aastapäeva aktus. Saal kaunistatud ilupuudega, näitelava tumesinise eesriide foonil hästidekoreeritud poodium, millel raske kalevkattega ja lilledega ilustatud laud, selle kohal valgetest nartsissidest ladina nummer "II". Õpilasi proportsioonis õpetajatega - keskmiselt. Eriline pidulik tundmus loodesse vajuva märtsipäikese veretavas vastupeegelduses. Õpilaspere sumiseb ootuses, õpetajad vahetavad teineteisega lõbusas meeoleolus mõtteid.

Kell lööb pool kuus. Kõnetooli asub Õpilaspere vanem E. Tillemann, avab aktuse lühikese, kuid hästi läbimõeldud kõnega. See loob kohe sündsä aktuse meeoleolu ja lõpeb hoogsä aplausiga.

Kähka kogub kooriks tüüm õpilasi - kunstiringi laulukoor, kes kannab ette õpilase Gerda Kingu juhatusel vana portugali rahvaviisil annu kuulnud, ent ikka ja ikka veel sütitava meloodilise "Seal, kus Emajõgi voolab"... Oh mu kodu, kallid kodu, sinust ikka mõtleb meel! sa mu iha, sa mu lootus, oh kui kal-

lis kui kaunis sa!... Jälle aplaus.

Kõnetooli lippab õpilane Lilli Tasso ja peab aktuse peakõne teemil "Noorte isetegevusest". Kõne puudutab elulisi küsimusi, on päevakohane ja kõigi poolt innuga nauditav. Tugeval käteplaginal laskub temagi poodiumilt.

Järgnevad doklamatsioonid V.Taadler'ilt ja A. Saar'elt.

Siis esindab T.T.G.Õpilaspere tegevuse aruande Õpilaspere vanem Erna Tillemann, puudutades üldiselt ja arvudes Õpilaspere tegevust terve kahe aasta, eriti möödunud aasta kestes. Kõne on asjalik ja huvitav.

Jälle laulab Kunstiringi koor, seekord A.Kiiss'i komponeeritud "Virmalisi". Laul võlub nii, et seda tuleb uuesti korrata.

Algavad tervitused. Esimesena võtab pikemalt sõna direktor J.Roos. "On nähteid, mis viivad meid kokku ja lahku," nii umbes algab ta. "Kokku" ja "lahku" saavadki tervituse alguseks. Toonud näiteid kaugemaist sfääridest, siirdub ta lõppeks oma kooli miljöösse ja näitab, kuidas Õpilaspere on suutnud ennast liita tema mõttevallaga, kuidas Õpilaspere on nähteks, mis viib meid kordkorralt teineteisele lähemale, liidab ühendab. Tervitab, soovib kõige paremat Õpilasperele. On tähele panna, et hra direktor on seesmiselt liigutatud, ta kõneleb väga mõjuvalt. Kahtlemata oli see paremaid kõnesid, mis kuulduid ta esinemistel üldse. Tervituse lõppedes pahvatab saalis tormiline ovatsioon, mis ei taha kergesti vaikida.

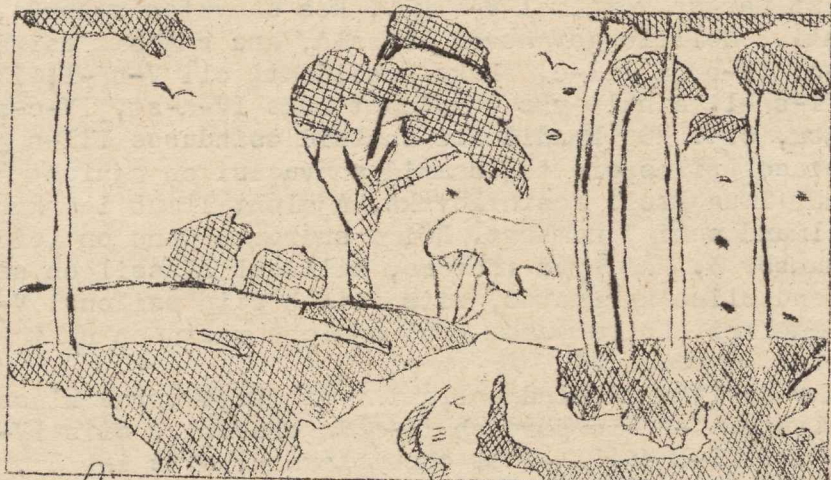
See järele toovad tervitusi esindajad kirjandusringilt, kunstiringilt, spordiringilt, reaalteaduste-ringilt, enesekasvatuse-ringilt. Hellitleva ja humoorika tervituse annab edasi "T.T.G." toimetusest peatoimetaja Aug. Raud. Kirjaliku tervituse oli saatnud Tartu reaalgümnaasiumi Õpilaspere.

Lõppsõna ütleb Õpilaspere vanem E.Tillemann, tänades kõiki ja juhtides mõtteid me väikesele isamaale.

Siis kõlab ühiselt jõurikas: "Eestimaa, mu isamaa!"

Aktus oli kestnud veidi üle tunni, kuid ta oli selgejooneline, hoogne, sütitav ja kaasakiskuv. On lõpmata kahju neist, kel "polnud võimalik" seda kaasa teha. Need read siin on kahvatu vastukaja kõigest sellest, mis elasime läbi sel ilusal tunnil.

R.

Lügis.

L. Leier.

ARUANNE T.T.G. ÕPILASPERE II AASTAPÄEVA PÜHUL 10.III.1929.

See oli 1926/27 õ.-a. II semestril, kui moodusteti meie klasside esindajast (nimelt igast klassist 2 õpilast) ajutine esindus, kelle ylosandeks määrati: 1) töötada välja T.T.G. Õpilaspere põhikirj, 2) kutsuda ellu sellane organisatsioon, kui on seda Õpilaspere, ning 3) korraldada Õpilaspere I esinduse valimisi. See teostuski ligemal ajal. Kujundeti Õpilaspere, mis, võiks öelda on n.n. vabariigi koopia. Õpilaspere vastab kogu rahvale, esindus riigikogule ehk parlamendile, ja valitsus, mille valib esindus, vastab riigivalitsusele-

ministeeriumidele. Esindus koosneb meil 30 õpilasest ja esinduse juhataja vastab riigikogu esimehele. Valitsuses on 7 liiget ja õpilaspere vanem vastab riigivanemale. Ka esinduse valimised toimuvad meil riigikogu valimiste eeskujul: valimistel esitavad yhehuvilised õpilased oma nimekirjad, kust siis valitakse kinnise valimise teel õpilaspere esindus.

10 märtsil 1927, s.t. täpselt täna kahe aasta eest oli meil esimene esinduse koosolek, kus valiti I õpilaspere valitsus, eesotsas I õpilaspere vanema Helmi Silbermann'iga ja esinduse juhataja Johanna Ilbiga. Esinduse koosolekuid sel semestril oli 4, esinduse juhatuse koosolekuid 3 ja valitsuse koosolekuid 2.

Sel semestril võeti vastu õpilaspere põhikirja, kodukord ja kohtukord.

1927/28.õ.-a. korraldelt II õpilaspere valimised ja esimene esinduse koosolek oli 1 oktoobril 1928., kus valiti II õpilaspere valitsus, eesotsas õpilaspere vanema Johanna Ilbiga ja esinduse juhataja Eha Jäägriga. Esinduse koosolekuid sel aastal oli 8, esinduse juhatuse koosolekuid 7 ja valitsuse koosolekuid 10.

III õpilaspere valimised toimusid möödunud sygisel. Nimekirjadega esinesid kirjanduse-ring, kunsti-ring ja enesekasvatuse-ring. Valimiste tagajärg näitas, et kirjanduse-ring oli saanud 249 häält, kunsti-ring 238 ja enesekasvatuse-ring 17. Nii siis saatis kirjanduse-ring vastavalt esindusse 15, kunsti-ring 14 ja enesekasvatuse-ring 1. Yldse käisid valimas 499 õpilast, s.t. 88% meie üldarvust. Klassidest olid kõige eeskujulikumad V-a, V-b, III-a, kust käis õpilasi valimisel 100%. Kõige rohkem taha jäänud oli I-b, kust käis valimas ainult 58%. Edasi järgnesid % kõrguse järele: IV-a 99%, I-a 98%, V-c 96,6%, III-b 96,5%, IV-b 93,5%, III-c 91,8%, II-b 87,2%, I-c 86%, II-a 83,3%, IV-c 82% ja II-c 82%.

I esinduse koosolek oli 29 sept. 1928.

Uueks õpilaspere vanemaks valiti Keete Tanilov, kes aga lahkus aasta kestel, andes aset Erna Tillemann'ile. Esinduse juhatajaks sai Gerda Kink.

Õpilaspere valitsusse valiti 6 liiget:

Õpilaspere sekretäriks: Kristel T o m s o n, V-c kl.;

Varavalvuriks: Helga K u k r u s, V-b klassist;

Kirjandus-kultuuri juhiks: Niina R a t a s e p p, II-a klassist;

Vabaharidustöö juhiks: Senta K i k e r p i l l, V-a kl.;

Korraldajuriks: Eha L u i k, V-a klassist;

Ringide juhiks: Rosalie E r e s, V-a klassist;

Kohtu eesistujaks: Nadja L a a n, V-b klassist.

Kui nyüd vaatame, mitu liiget oli suutnud saata iga klass esindusse, siis seisab teistest märksa kõrgemal V-a kl., kes saavutas rekordi, saates esindusse 7 kandidaati. Sellele järgnevad klassid, kes saatsid esindusse 3 kandidaati, nimelt V-c, IV-b ja III-c. Kaks kandidaati oli V-b -l, III-b -l, II-a -l, II-c -l, ja I-c -l. Ainult üks kandidaat läks IV-a-st, IV-c-st, ja II-b-st.

Kõige vähem, s.t. "0" kandidaati saatsid esindusse III-a ja I-b.

Tänavuaastase õpilaspere tähtsamaid saavutisi on ajaleht "T.T.G." mille esimene number ilmus kooli aastapäevaks. Ajaleht ilmub iga kahe nädala tagant, ja yldse on ilmund seni 7 numbert. Kõige suuremat menu on leidnud number 5, kõige vähem number 3. Kui nyüd vaatame, millisel klassil on selles mõttes kõige rohk. kirjandusline harrastus, siis seisab siin esikohal V-b, kes on ostanud senini 94 eksemplari. Kõige vähem huvi ajalehe vastu on nähtavasti II-c -l, kes on ostanud vaid 23 eksemplari.

Edasi oleks huvitav nimetada allaminevas järjekorras klasse, kuidas keegi on ostanud ajalehte. V-b -le järgneb II-a 74 eksempl., siis IV-b 64, II-b 60, I-a 55, V-a 52, III-c ja III-b 51 eksemplariga; siis I-b 35, IV-a 31, I-c 29, III- 28, IV-c 26, II-c 23 eksemplariga.

Edasi töötab sel aastal õpilaspere lugemislaua, mis on leidnud ysnä elavat tarvitamist. Kõige rohkem käib lugemas õpilasi just nooremaid klassidest, kuna V-daist klassidest on lugejate arv minimaalne.

Ka läksid neljapäeva hommikused kõned enesekasvatuse-ringilt õpilasperele.

Samuti oli möödunud semestril üks kohtuistung. Praegu on käimas õpilaspere põhikirja parandus, milles tähtsamad muudatused oleks järgmised, nimelt kaotatakse I astme, s.t. klassikohus.

Veel on võetud vastu tähtis muudatus, et õpilaspere vanem ei valita mitte enam esinduse, vaid terve õpilaspere yldkogu poolt. Samuti on võimaldet pääs "Vanemuisesse" õpilasetendusile, milledest erilist menu on leidnud "Pyve talus" ja "Võitlus trooni pärast."

Tänavune raske ja taudiderikas aasta on mõjunud väga tunduvalt Õpilaspere tegevusele. Hulk aega oli keelatud avaldada üldse mingit elumärki ning see jätkub teataval määral veel praegugi. Seepärast on jäänud teostamata palju ilusaid kavatsusi, mis oleksid võinud tuua elavust ja elu.

Eriti pääle jõulune semester on hoopis rikutud. Ainult ajale pääle lihavõtteid on asetet nyyd lootused, siis korraldetakse loodetavasti itaalia õhtu ja palju muid kavat susi. See seisak pole aga mitte meie syy, see on kogu praeguse virila aja syy, ja see on olnud nii paratamatult igas koolis. E.Tillemann.

=====
T. T. G.

=====
KIRJANDUSRINGI TEGEVUS 1921. - 29. a.
=====

T.T.G. Kirjandusring on vanim ring Tartu tütarlaste gümnaasiumis, asutatud 28. jaan. 1921. a. Avakoosolekul viibis 31 õpilast ja 5 õpetajat. Koosoleku avab õpilane Rosalie Taros, juhatab koosolekut õpet. Aug. Raud, protokollivad R. Taros ja A. Jõesaar. Koosolekul loetakse ette ja võetakse üldjoontes vastu ringi põhikirja ja antakse viimistlemiseks ja õpetajate nõukogule esitamiseks 5-liikmelise komisjoni (E. Plado, G. Holst, E. Kapsta, R. Taros, Aug. Raud) kätte.

Järgmistel koosolekudel valitakse kinnitatud põhikirja alusel juhatusse: esimeheks Elly Teinmann, esimehe abiks Ida Jüris, kirjatoim. Helmi Kurat, abiks Rosalie Taros, laekuriks Alvine Jõesaar; õpetajasliikmeteks Aino Paltser ja Aug. Raud; revisjoni komisjoni: Erika Plado, Olga Paulmeister ja Karl Schnell.

Tööksavasse võetakse: 1) loengute ja kõnede pidamine ringi liikete poolt ja väljastpoolt kutsutud lektoritelt; 2) ajakirja väljaandmine; 3) kirjandusõhtute korraldamine; 4) raamatukogu asutamine; 5) lugemislaua avamine. Kuivõrd need ülesanded täideti, on raske ära määrata. Koosoleku protokollidest selgub, et on arutatud tegevuskavasse võetud asju mitmel puhul. Tegelikult on peetud ära üks kirjandusõhtu, kus on esinenud ettekannetega E. Teinmann, J. Akol ja R. Eres; nähtavasti on esinetud ka 24. veebruaril Vabariigi õhtusel. Töötati välja ringi kodukord, avati lugemislaua ja pandi alus ringi raamatukogule.

Väljast poolt palutud lektoridest kõneles kirjanik Fried. Euglas Aleksis Kivi ülo. Ringil oli 38 liiget, nende hulgas 5 õpetajasliiget. Ringi sissetulek 4160 marka, väljam. 2074 mk., kassas õppeaasta lõpul 2086 mk.

1921/22. õ.-a. sügissemestril on ringi tegevus täiesti seisnud. Põhjuseks on peamiselt olnud asjaolu, et vanemad klassid töötasid õhtupooliti ja ei olnud kooskäimiseks aega ega võimalusi.

Alles kevadsemestril algab ring tegevust 19. jaan. Kuni õppeaasta lõpuni peetakse ära 7 juhatuset ja 1 üldkoosolek. Juhatuses on: esimeheks Ida Jüris, abiks Rosalie Taros, kirjatoimetajaks Helmi Kurat, abiks Juulie Luksepp, laekuriks Alvine Jõesaar; õpetajasliikmed: Aino Paltser ja Aug. Raud. Ajakirja toimikonnas töötavad: Jute Inglis, Elli Rebane, Amanda Adams, Evi Lõo, Paula Ilves, Rev. komisjon: Gerda Holst, Alide Kutsu, ja Karl Schnell. Tegevuskavasse võetakse peamiselt samad punktid, mis eelmiselgi aastal. 1922. a. kevadsemestril peetakse kolm referaati: 1) R. Taros: "Kirjanduse tähtsusest"; 2) E. Pastak: "Naisküsimus Venas-kreekas"; 3) E. Rebane: "Elukatsanurga "Jumalata". Töötab lugemislaua ja raamatukogu, kuhu määratakse peamiselt ajakirja. Muudetakse põhikirja, soetatatakse lugemislaua kodukord, parandatakse ringi vana kodukorda, korraldatakse õpilaste algupärandiste õhtu ja ringi liikmete omavaheline oleng. Otsustatakse astuda Koolinoorsoo Keskliidu liikmeks. Maikuu 1922. ilmunud esimene ajakirja "AGU" number (nime väljamõeldud ja tiitelilustise joonistanud õpilane Evi Lõo). Ringil oli 78 liiget. Sissetulek 8466 mk., väljaminek 5110 mk., kassas õppeaasta lõpul 3356 mk..

1922/23. õ.-aastal algab tegevus 5. nov. 1922.. Juhatusesse valitakse: esimeheks Rosalie Taros, abiks Selma Horn, kirjatoimetajaks Helmi Johanson, abiks Miralda Odrak, laekuriks Alvine Jõesaar; õpetajasliikmed: Aug. Raud ja Voldemar Kuljus. Ajakirja toimetuses figureerivad: Linda Keernann, Elli Rebane, Erika Ventsel, Evi Lõo, Jute Inglis, Aug. Raud ja Vold. Kuljus. Rev. kom.: Aimelie Paas, Elli Horn Karl Schnell. Tegevuskavast, mis oli peamiselt eelmiste aastate kujuline, suudeti läbi viia õige vähe. Peeti ära 1 juhatuset ja üks üldkoosolek. Koosolekute protokollid räägivad siin kõige kurvemast koolt. Neid lihtsalt ei ole, järjekulult ei olnud siis ka mingit tegevust. Lugemislaua on teotsenud õige loialt.

Liikmeraha on õiendanud ainult 6 õpilast. Kassa sissetulek 20918 mk., väljaminek 13215 mk., kassas 7703 mk., See oli kurbadest kurvim aasta, mil kirjandusering oli n.ö. "hinge vaakumas."

1923/24.õ.-a. alatakse tegevust alles 14.jaanuaril 1924. Juhatuses töötavad: esimehena Minna Järve, abina Ida Surva, kirjatoimetajana Armanda Kess, abina Berta Tool, laekurina Ella Assmus; õpetajasliikmed Jaan Roos ja Aug.Raud.Ajakirja toimetus: Aug.Raud, Erika Ventsel, Juulie Luksepp, Magda Teder, Heinriette Teder. Rev.-kom.: õpetaja Aleksander Laan, õpilased Amanda Aarike ja Laurson.

See aasta on kirjanduseringi uuestisünni-aasta. Kool oli saanud uue energilise direktori hra J.Roosi isikus, kes on huvitatud ise kirjandusest ja on siit peale aidanud ainult tõsta kirjanduseringi tegevust. Õppeaasta lõpuni peeti ära 2 üld- ja 3 juhatuses koosolekut; peale selle rida referaat-koosolekuid.Osavõtt kõigest koosolekuid rõhke. Lugemislaud hakkas hoogsamalt töötama.Raamatukogus korraldati täielik reformatsioon hulga raamatute juurdemuretsemisega. Referaate peeti 7, nimelt refereerisid: Hilda Leiten teemile "Ideaalnimene Kreutzvald'i "Lembitus", Joosep Meibaum: "Spordi mõju peaaegu ja intelligentsusesse", Hilda Leiten: "Suur- ja väiketööstus", Aino Jürgenson: "Atala inimesena ja kristlasena," õpil.Korjus: "Otto Wilhelm Masing ja Kristjan Jaak Peterson", Boris Pravdin: "Byron," Gertrud Krause: "Gustav Suits luuletajana". Peale selle oli Fr.Kuhlbars'i mälestusõhtu kõnega õp. Aleksander Laan'elt. Ajakirja välja ei antud, kuigi selle üle tõsiselt aru peeti. Ringil oli juba 160 liiget. Kassa sissetulek 33200mk. väljaminek -15000mk.70 p., kassas 18100 mk.30 penni.

Kokku võttes näitas 1923/24. õppeaasta II pool kirjanduseringi elus tõusvat tendentsi, kuigi mitte selles ulatuses, kui seda oleks olnud soovida. Juhatus igatahes näitas, et ta soovib teotseda, kuid nähtavasti oli raske vohpeel surmaunne suikunud ringi uuesti elustada. (Järgneb).

=====

E B A M E E L D I V Ü L L A T U S .

=====

(Vastukaja eelmises nr-is ilmunud artiklile "T.T.G. uisutee".)

Laman haigena voodis. Minutid tunduvad igavikuna.Ajaviihteks loen, kui seda mulle lubatakse. Loen eestkätt ajalehti ja ajakirju, loen novelle; ka mõni romaan leiab teps mu kaastunnet. Siiski piinab mind igatsus vabaneeda kõigest sellest. Kella osutis tüürib 14-nele. Ootan kedagi. Keegi tuleb tänagi vaatama mind, tuleb viitma mu aega. Tuleb ju tütarlapsi sinisilmalisi pea igapäev. Tulevad jutustavad mulle uudiseid koolist, kuhu lendavad igatsedes mu mõtted.

Juhtubki see, mida ootan. Tuleb mu satään-juukseline väike sõber, ligindab tooli voodile ja peajatab siis. Olles rääkinud, tõuseb ta virgalt toolilt, soovib mulle peatset paranemist ning läheb siis. Siiski enne kadumist mu silmist ta pöördub, avab portfelli ning võtnud säält midagi, ulatab selle mulle sõnades: "Siin meie värsko, äsjailmunud ajaleht. Ma lehitsosin ta juba läbi ning jätan ta sulle. Ehk leiad säält midagit huvitavat." Tänuelik pilk riivab teda.

Olen tõesti huvitatud ajalehest, mida võime uhkusega nimetada meie eneste ardeks. Ei jätku mul kannatust lugeda seda järjekindlalt, leht lehelt.Lehitsen ajalehe läbi, riivates pilguga vaid pealkirju. Ma meeli köidab paar viimast lehekülge, mille lugemisele süvenen.

Kui miski mind on üllatanud "T.T.G-s," siis küll lubatagu mul jätta esimene koht tallele artiklile, mis kannab tiitlit: "T.T.G. uisutee." Mõtlesin, et saan ülevaate uisutee häast käekäigust, selle tegevusest jne.. Mind aga tabas äärmiselt üllatus. Kui mul oli temperatuur seni harilik, siis nüüd korraka langes ta kohutavalt, minut hiljem näitas kraadiklaas kolossaalset tõusu. See kriitika uisuteest on nii siis äärmiselt hädaohtlik minule ja teisest küljest, nagu hiljemalt selgub, ka meie uisuteele. See on vist Taglas, kes kasagil mainib, et eesti arvustusega on juhtunud midagi ebanäärast. Ta väevolt on alles noorur, kuid juba on ta liialt elukogenenud,kuigi ta armutab oma elutarkuse vaid tindist ja sulepääst. Nii on ka lugu kõnesoleva artikli autoriga.

Kui tahetakse midagi kritiseerida, siis peab seda enne ildka uurivalt vaatlema ja kindlasti läbi reaalolu prillide. Arvustus ei selli fantaasiat.

Kui uisutee, et mind sunnib üllatama ta humoristlikkus, ta hurmay stiil või ta maitserikas, peen käsitusviis, siis eksite rängalt. Mitte antomigi oelpool loetletust. See vastu küll kabiseb see artikkel ebatõele vastavaist faktidest.

On tõsi, et igat soovutist peab arvustama, alles siis leiab ta oma õige tee,

kuid sellast arvustist ei vaja meie uisutee.

Otse vihale ajab sellane hoolimatus, millega kirjutatakse sellest, mis on eneste teene, mis on meie eneste töö, meie eneste püüe, sest ma mõtlen, et meie uisutee peaks olema iga selle kooli õpilase pailapsiks, mille eest hoolitseksid kõik, nii kuidas keegi seda suudab, kuid selgub, et ta on meie valulaps, kellele ei andestata midagi.

Ei ole hää inimestetundja, kuid ma vist ei eksi, kui ütlen, et sel uisutee arvustajal ei või olla mingit taktitunnet, kuna ta kirjutab ebaõigelt. Ta eksi, kui tahab oma arvustusega anda surmahoopi meie uisuteele, et see kaoks sihilt, mis viib "ilule", ja "aule" - "Botanikasse" ja Kalevisse". Tahab ta aga seda parandada, eksi veel rohkem.

Autor kirjutab nii veenvalt Alpidest, et hakka kohe uskuma, et kui hommikul kooli lähed, siis tarvis ronida üle Alpide Itaaliasse. Sooviksin tal jääda "Itaaliasse" ja mitte jalga pista Alpidesse.

Kas autor teab ka, et ta on kaassüüdlane kuritarvituses, mida ta näeb, kuid millest ta midagi ei räägi, ainult ajalehes karjub must-valgel, et meie kaasõpilased "sääl" ja "niiviisi". Kus nähakse viga, seal tuldagu ja parandatagu kohe.

Kahju, ta ei kuule enam sugugi, ta oleks pidanud pöörama varem juba kõrvaarsti poole.

Ei lähe talt küsima, kuidas on lugu selle "köhuvalukontserdiga", kuid ta võiks seda ju kord uisuteel demonstreerida, see oleks midagi algupärast. Sellest sissetuleku võiksime kasutada suurema "rikkamehe koeraputka" soetamiseks.

Kas ta on kuulnud, et midagi ilusat kestaks kaua, ei vist küll. Usin, et kahest tunnist muusikast aitaks küllalt, minnakse sinna ikka lõbu ja spordi pärast, mitte aga, et sinna elama asuda. Ruumi suhtes pole midagi traagilist, ainult see on õnnetus, et selles viibib parasiit, kellel polekusagil küllalt ruumi.

Kuid ärgu lasku ta end vastuvaidlemiste puhul segada. Hoidku alles oma "rafineeritud" stiil.

Olgu mureta, ta kriitikukuulsus on saavutatud juba selle ainsa "välkulööva" artikliga.

N - n.

=====

Kuidas ma grippi pidin jääma.

Meie kõik ootasime grippi, kohe kõik. Ja igaüks katsus omale külge luuletada haiguse tunnuseid: "Kuule, mu pää valutab, mul on vist gripp!" - "Kas ikka tõesti või?" usutati teda, "aga sa ei peta! Näita, sul pole haige nägugi pääs," vastati talle. Ja see, kes arvas, et temal on viimati see gripp, lõi käega, nagu tahaks öelda, et mine tee lolle targaks. Ja kõik ootasid ja ootasid ja unistasid sääraestest häddest asjadest, nagu on klassi sulgemine ja teised eelistused, mida tahakse gripihaigetele, sest see on üks väga "peen" ja "noobel", õpilaste keeles "maru" haigus. Vaatasime siis kõik kurvalt Tallinna poole ja ohkasime nagu inimesed, keda maha jätnud lootus... Aga mis ei tulnud, oli gripp, ning siis meie arvasime, et ega gripp tahagi sääraseid "väikesi" õpilasi, nagu oleme seda meie, et tema on säärane noobel haigus, et ~~tema~~ nopib ikka ülevalt poolt, nagu Jaan Tõnnison'i või kas või kohe meie matemaatika õpetajat... Ootasin minagi, aga teadagi - asjata! Siis korraga, nagu välg selgest taevast, ühe palve ajal saalis tundsin, et olen haige, et olen vist gripis. Pää huugas, kurk oli valus ja ninas oli kohe halb tundmus, s.t. mitte just väga halb, aga oli niisugune kipitus, justkui oleks keegi kõiistanud... Oleksin tahtnud hõisata - aga oli palveaeg, ja mina olen veel niisugune "vanamoodi inimene", kes palve ajal ikka rahulikult kuulab. Meie koolis on see küll juba ammuagi moest väljas (ma räägin siin rahulisest kuulamisest), aga mis sa teed hing ära, kui inimesel on säärane konservatiivne iseloom, kes visa vastu võtma uuendusi. Aga kuhu ma jäin selle oma jutujärjega? Ah jah! Et kohe tahtsin hõisata, aga jätsin selle siiski tegemata - pärastiseks! Ise aga mõtlesin nii, nüüd on alles tore, et homme on niisugune raske päev, et kõik ladina keel ja ajalugu ja... rohkem ei tulnud enam meele (haigusega olid kõik pääst ära lennanud), aga et on raske, seda teadsin.

Aga noh, viimati lõppes ka palve, nagu lõpevad kõik asjad siin maailmas, samuti nagu lõpevad need n.n. esinduse koosolekud (ainult selle vahega, et palve ikka ära oli aga esinduse koosolekud seda tepts mitte ei ole). Noh, hääkene küll,

lõppes ära see palve ja mina kohe lärmama, ise näolt päris "blass", selle suure haiguse ja äritusega ikka, et kuulge ärge puutuge mind, et mul on grip, et võite jääda veel haigeks. Aga kus nemad: "Ah mine metsa oma gripiga!" - "Näita kus sul see gripp on!" - "Ta on mul sees, saate aru! Kust ma teda näidata saan," hüüdsin ärritetult. - "Aga kas sul palavikku on? Gripp tuleb alati suure palavikuga," uuriti edasi. See küsimus tegi mu veidi kohmetuks. Tõepoolest kas oli mul palavik? Kuid sääl tundsin nagu käiksid kuumalained mul üle ihu; päälcast jalatalani käis säärane tuline hoog, et arvasin, et juused hakkavad pääs põlema; selle pärast vastasin triumfeerivalt: "Muidugi on! Pää tahab otse lõhkeda." - "Ah, mis ta sul ikka lõhkeb!" arvas keegi halvaks panevalt: "mine joo külma vett pääle, siis näed kuidas sul see palavik kaob". - "Kas sa hull oled! Külma vett? See on ju lausa surm! Teed peab jooma ja higistama. Vot siis on palavik läind. Mul oli läind aastal..." - "Ah mis läind aastal," lõikas tal kolmas sõna suust. "Ikka mul oli, ja mul oli. Aga minu vanaema ütles, et gripi vastu ei aita muud, kui..."

Siin tuli õpetaja klassi ja nii jäigi mul kuulmata, mida too tark vanaema käskis teha säärastel juhtudel. Tõtt ütelda, see ei huvitanudki mind suurt. Mul oli gripp ja sellest oli mul alguses küllalt. "Niisiis, ma olen gripis," arutasin endamisi "ainuke meie klassis, kes on gripis!" Kuid alguses rõõmsate mõtete asemel hakkasid tulema kraadi kurvemad. Jaa - kes seda grippi teab! On teine niisugune uus ja hirmus taud ja salalik ka, veel, nagu olin kuulnud. Kui viimati jään veel päris raskelt! Ja ega see gripp nalja oska, vaata viimati sure veel maha! Viimane mõte ajas mul päris hirmuvärinad pääle, ja omas hingehädas pöörasin siis pinginaabri poole, kes, omavahel öeldud, on ühe väga suure ja kõrge ameti pääl selles meie koolis, ja kurtsin siis talle oma häda, et vaata niisugused ja niisugused on need järjed. Kuid minu põrutav jutt ei liigutand teda suurt midagi: "Kui on gripp, siis on gripp," vastas ta asjalikult, "Sääl ei aita midagi! Kuid arsti juure pead sa minema." - "Arsti juure!" kohmasin mina kohkunult. "Tea kas selle pärast maksab!" - "Või veel ei maksa!" tuli kategooriline vastus: "Kas sa arvad, et sind lubatakse siin gripis ringi joosta? No seda juba ei ole!" - "Mis ma'nd siin na jookse..." vaidlesin mina vastu ja katsusin selgeks teha, et ega too gripp polegi nii kardetav, ja palju's nüüd mina teda..."

Kuid see vaidlus oli kõik üks tühi töö ja nagu öeldakse, "vaimu närimine." Ja nii ma siis läksingi. Omal pää täis ränki mõtteid, sest mul on alati olnud kole hirm arstide, rohtude ja teiste säärase asjade eest, eriti arstide eest. Need on niisugused väga järsud härrad, kes nalja ei mõista, ja mina jälle olen niisugune ara karakteriga, et kohe iga asja üle kohkun, või nii... Jah, nii ma siis läksin ja tundsin, et ega ma polegi nii "fäga" haige, et kui õige minna tagasi, et just nagu poleks enam palavikku, kuid olingi juba ambulantsi ukse taga ja kloppisin nii tasakesi uksele, (Enne seda, s.o. tee pääl ambulantsi, kohutasin ühe klassi hirmsalt. Nemad tegid omale üks "mugav olemine" sääl väikeses koridoris sooja ahju man ja kui mina tuln, siis nemad arvasid, et on äkki mõni õpetaja).

No jah, seisn siis ukse taga ja koputasin, endal süda päris värises sees ja nagu poleks tahtnudki minna, aga juba öeldi "sisse", ja ma läksingi sisse. Ambulants oli inimesi pungil täis, kõigil need kraadiklaasid või kuidas nende nimed nüüd olid - termomeetrit vist - kaenla all. Sain minagi endale ühe ja tõmbasin enda hästi murka, sest muidu olen vast teistel ees, sest kõik käisid nii tähtsate nägudega ringi. Korraga tõmbas mind keegi käisest ja küsis: "Mis sul siis viga on?" - "Eks ta ole see gripp ikka!" vastasin mina. - "Ach, või nii! Tea kui palju sul seda palavikku õige on?" - "Ei tea, eks pärast näe." - "Mis pärast?" ütles mu uus tuttav energiliselt, "võta välja ja vaatame järele." - "Ei tohi ju" vaidlesin vastu, "arst ütles, et ei tohi." Ta vaatas mind kaastundlikult ülevalt alla, ja säärase ilmega, nagu tahaks öelda: "Oh sa vaene lollike!", kuid selle asemel ütles ta: "Ah, mis ei tohi! Kui kõik need asjad tegemata jätta, mida ei tohiks teha, kaugele sa siis saaksid? Ah? Ja ta naeris ning - niuh - oligi mul kraadiklaas kaenlaalt läind, enne kui sain ümber vaadatagi. - "Mis gripp sul on, sul pole ju palavikku?" Vaatasime mõlemad, kuid mida ei ole, seda ei saa ka olla, veel vähem näha. Nii oli lugu ka minu palavikuga. - "Oota! Pane veel! Ta oli ju ainult natuke aega aega, hüüdsin meeleheitel. - "Ei see tähenda midagi, ta tõuseks kohe," vastas ta pääd raputades, aga nähes mu ahastavat nägu, nihkus lähemale ja surudes hääle usaldavaks sosinaks, lausus: "Saan aru, tahad koju minna?" - "Eee-i" venitasin mina. - "Kuule, ära vigurda! Mind sa juba petta ei saa," ja hetke pärast

liskas ta juure: "Aga tee omale ometi palavikku!" - "Aga kuidas?" pärisin hämmastunult. - "Ära ole veider! Viimases klassis, aga nii tume, päris roheline kohe!" ohkas mu tark ja nähtavasti väga kogunud soltsiline, "Raputa teda ometi, aga tagurpidi. Küll siis näed, kuidas elavhõbe tantsima hakkab." - "Aga arst näeb ju!" - "Rumal, kes siis nii teeb, et ta näeb! Ma teen alati sedasi." - "Ja ta ei saa aru? Ja ei tule välja?" usutlesin mina. "Välja". "Milleks seda!" naeris tema, ja raputaski oma kraadiklaasi, kuna mina sääljuures sirmi osa mängisin. "Soh! 38,5°, sellest jätkub!" ütles siis asjatundlikult. "Noh, hakka pääle!" pöördus siis minu poole, "ma olen seniks ees". - "Olgu pääle," vastasin mina. "Ma -ma, ei tahagi puududa!" - "Kardad? Päh! Kuid tee, kuid tahad," ütles ta haavatult ja läks siis uhkelt arsti laua juure. - "Minul vist tuleb välja." - "Ah soo! Näidake siia..." Olin põnevil, et nüüd tuleb pettus välja, aga ei... "38,5° - kaunis kõrge palavik..." Mu väga ettevõtlik kaasvõitleja pidi "vähemalt 2 päeva kodus olema," ja võttes laualt riidetähe ning heites malle võidurõõmsa pilgu läks minema. - Seisin hämmastunult... ja kohmetuses jätsin kraadiklaasigi raputamata, nii et jäin ilma sellest äärmiselt huvitavast vaatemängust, mida kujutab endast "elav - hõbeda tants" ja - jäin ilma ka palavikust (Jah, kui õnnetusi tuleb, siis tuleb teda uksest ja aknast).

Ärgu sellepärast keegi veel arvama hakaku, et ma niisama vigurdasin, et tahtsin laiselda, et siis tegin end haigeks. See on võlts jutt ja patune arusaamine, sest Jumala eest, muidu olid kõik gripi tunnused. Kõik päavalu ja kurk haige ja nohu ja ühesõnaga - kõik kohe, ainult see palavik, see puudus ainult. Aga teine kord - kui grippi jään (pardon, tahtsin öelda, kui kavatsen jääda), noo siis on mul palavik kõige päält "kohal" (olgu "teistega" kuidas on). Mina ei lepigi siis enam 38,5°, või nii, mina teen kohe omale 40°. J.

=====

K I R I T O I M E T U S E L E !

V. a. "T.T.G." toimetust!

Palun lahkesti avaldada oma lehes alljärgnevad read.

Võttes kätte "T.T.G." viimase numbri leiame säält artikli "Vaikus koolielus." Pole ju halb kirjutada vaikusel, ükskõik kas koolis või mujal, kuid sinna ei maksaks soolata sisse fakte, mis ei vasta tõe ja mis on nähtavasti produtseeritud meie esinduse asjades ebakompetentse õpilase poolt. Nimelt palutakse lahkesti panna kõrva taha, et esinduses pole mitte kadunud protokolliraamat, vaid nimeraadmat. Kaunis ettevaatamatu on tema valefakti, nagu oleks meie n.n. A ja O kadunud. Mis nimeraadmatu kadumisse puutub, siis juhtub igal pool väikesi viperusi ja neist ei maksaks kohe ajalehe veergudel käratsema hakata. See on liiga väiklane. Meie esindus pole veel kusagile kinni jäänd, ja mis puutub vaikusesse enne grippi, siis ei ole seda sääal teps siis mitte olnud. Võib olla ei viida esinduse tööd mitte turule ja sellepärast ei tea sellest laiemad hulgad.

Austusega Lendva.

=====

TOIMETUSE JÄRELSÖNA EELMISELE KIRJALE.

Toimetust teeb erakordse väljavõtte eelmise kirja avaldamise puhul. Ta ei avalda kunagi kirju ja avalikke teadaandeid, kui nad on läkitatud varjunime all. Toimetuse printsiip on niisugune: kui keegi kirjutab avalikult oma nime all, siis tuleb vastata ja õiendada ka avalikult oma nime all; kui kirjutatakse inkognito, siis tuleb ka vastata inkognito; faktilistele ja asjalikkudele kirjutistele tuleb vastata asjalikult ja kainelt, följetonile aga följetoni kujul. Eeltoodud õiendus on õiendus följetonile, kuid kannab faktilise õienduse ilmet, seejuures aga avaldatud varjunime all. Kuid olgu sellega, toimetust avaldab ta siiski erandlikult.

Kirja sisu kohta olgu niipalju öeldud, et toimetusel olid andmed protokolliraamatu kadumise kohta otse esinduse sekretariaadist, nii ei toimunud ta sugugi uise-päisa. Kui tõesti asi protokolliraamatuga on korrast, siis on toimetust valmis vabandama. Et aga nimeraadmat on kadunud, see on ka esinduse juhatusele niisuguseks ja ei vabanda teist fakti mitte põrmugi. Oleme esinduse juhatuse asjaajamisest kuulnud ka seda, et koosolekute ei teatata mitte kodukorra alusel (ei teatata 3 päeva enne koosolekut mustal tahvil, vaid hiljem). Kuid praegu ei tee meie sellest veel küsimust.

Imestab, miks esinduse juhatust ise ei ole annud mingit õiendust, vaid seda

teeb "täisvolilise juriskonsuläina" keegi "Lendva". Lendvalt aga ootab toime-
tus vabandust niisuguste sõnade eest, nagu "palutakse panna kõrva taha", "on lii-
ga väiklane", "ajalehe veergudel kohe käratsema" jne. Selline toon ei ole viisa-
ka inimese kohane avalikus kirjas. Ei ole tarvis tulla õpetama nii jultunult.
Ajaleht peab oma ülesandeks ka koolielu põhede piitsutamise, et niisugused
knoksid, ja etteheitoid ei tarvitse talle sel alal teha. Peatoimetaja.

=====

T.T.G. KIRJANDUSRINGI KOOSOLEK 8.märtsil 1929.

=====

Kirjandusring oli seda puhku jälle kord esimene, nin avaldas pikema ajalise
vaheaja järele elumärki. Kaua ei peetud koosolekuid ega referaat-õhtuid neetud
gripi pärast.

Aga nüüd sai kirjandusring asjaga viimaks hakkama ning mustale kuulutus-
tahvlile sigis kuulutus, mis teatas, et kirjandusring peab reedel, 8 märtsil
kell 5 oma järjekorralist referaat-õhtut. Koosolek pidi kujunema küllaltki hu-
vitavaks, sest referaat oli meie Virulauliku Kreutzvaldi raugaea ülening refe-
reerima pidi õp. hra. O.Urgart. Päevakorras oli teinegi veel väga huvitav punkt,
nimelt: tänava aastase kirjandusringi poolt korraldatud ankeedi tulemuste aval-
mine. Mõlemad, nii üks kui teine, oleksid pidanud õpilasi huvitama. Kuid võta
näpust.

Kui koosolek algas, siis oli õpilasi vähevõitu, ning needki nooremaid klas-
sest. Kirjandusringi koosolekud näevad tavalisti rohkem koosolijaid ning seepä-
rast siis torkas see silma. Üldse peab mainima, et oli see koosolek nii "nalja-
kas", sest referaadi lõppedes, mis oli sisurikas ning huvitav (kuid ehk noore-
maile õpilasile raskepärane), ei küsitud ega waieldud teips mitte. Harva kerkis
mõni üksik õpilaskäsi siin-sääl sõna võtmiseks. Vaidlesid peamiselt meie hrad
pedagoogid. Oli neid seekord tervelt kolm koosolekule ilmunud (referent ühes ar-
vatud). Oli jah nii, et muudkui õpetajad aina ise võtsid sõna ja vaidlesid, õpi-
lased aga olid wait, ning kui hra direktor küsis, millest niisugune vaikimine,
siis kosteti kusagilt üsna lihtsameelselt ning avalikult, et hää olevat kuulata-
gi! Väga praktilised inimesed meie, peab ütleva.

Rohkem tõi elu õpilasisse järgmine päevakorra punkt, nimelt ankeedi tulemus.
Ankeedist osavõtjaid osutus üle paarisaja (meie kuuesaja liikmelise pere kohta
pisuke arv!). Ankeedi tulemused olid väga üllatavad koosviibijaile (õpilasile,
kui ka õpetajaile) ning väga erinevad eelmise aasta tulemustest.

Nimelt oli hääleenamusega esikohale kerkinud eesti kirjanduses Betti Alveri
"Tuulearmuke". Siis oli rohkesti hääli saanud ka A.H. Tammsaare "Tõde ja õigus".
Ei puudunud isegi "Mai-Roos". Kui erinevad on siiski tänapäeva maitset: "Tuule-
armuke" kõrva "Mai-Roosiga"! Välisilma kirjanduses olid esikohal: Pierre Loti
"Islandi kalur" ning V. Hugo "Pariisi jumalaema kirik". Ka olid väga paljude
poolt tunnustatud Juhan Aho "Õpetaja proua" ning Linnankoski "Laul tulipunast
lillest". Nii siis on maitsete vahel hiigla vahed, kuid peab siiski mainima, et
õpilaste kirjanduslik maitse on võrdlemisi halb, arusaamine ilusast ja hirmsast
väga nõrk, vähemalt kirjanduse suhtes küll.

Pärast ankeedi tulemuste avaldamist esineti veel mõningate küsimuste ning aru-
pärimistega, mis aga peagi lõppesid, ning koosolek lõpetati.

Ei või just öelda, et oleks erilisel korda läinud see koosolek. Kuid, eks
näe, mis tulevik toob, sest ajad muutuvad ja meie muutume ühes nendega. V.

=====

MÕISTA, MÕISTA MIS SEE ON ?

=====

Esimene sõna on inglise naisterahva nimi.
Teine sõna on häälightsus, mis teeb inimene, kui ta tahab, et ollakse wait.
Need mõlemad sõnad kokku annavad yhe meie õpetaja perekonnanime.

=====

KIRJAVASTUSED.

=====

L - a.: Ei ilmu.

H. H.: Nõrgavõitu. Võib ilmuda juhuslikult.

J - s.: Ootab korda.

Kui teistel selles numbris ei ole, siis on jäänud väla ruumipuudusel.
Peatoimetaja.

=====